

Staatssecretaris Rechtsbescherming
Staatssecretaris Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Inspectierapport over wachtlijsten in de
jeugdstrafrechtketen

Datum
6 september 2024

Onze referentie
5736468

Bijlage(n)
2

1. Doel

Op 1 augustus jl. heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de Inspectie) haar rapport '*Pedagogisch uitgangspunt onder druk. Een onderzoek naar wachtlijsten in de jeugdstrafrechtketen*' aan SRb, als stelselverantwoordelijke voor de jeugdstrafrechtketen, aangeboden. De afspraak is dat het rapport binnen zes weken (uiterlijk 12 september) openbaar wordt gemaakt door het aan de Tweede Kamer aan te bieden. Daartoe treft u bijgevoegd een concept-aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer aan.

2. Advies

Instemmen met bijgevoegde concept-aanbiedingsbrief en met het versturen van deze brief naar de Tweede Kamer op **dinsdag 10 september a.s.**. Die dag zal de Inspectie het rapport op de eigen website publiceren.

Dit is ná het commissiedebat justitiële jeugd op 5 september a.s.. Dit betekent dat u tijdens het debat niet kan ingaan op het inspectierapport, maar wel in algemene zin iets kan zeggen over het belang dat een passende straf zo snel mogelijk volgt op het delict dat is gepleegd. In de inleidende spreektekst voor het debat is daarin voorzien.

3. Kern

3.1. *Het Inspectierapport*

Het jeugdstrafrecht onderscheidt zich van het volwassenstrafrecht door het pedagogisch uitgangspunt. Dit stelt onder meer dat de tijd tussen het plegen van het strafbare feit en de opgelegde straf of maatregel zo kort mogelijk moet zijn om de jeugdige te laten leren van zijn fouten. De Inspectie heeft onderzoek gedaan naar de volgende vraag: *Hoe zorgen de organisaties in de jeugdstrafrechtketen er gezamenlijk voor dat een jeugdige in overeenstemming met het pedagogisch uitgangspunt zo snel en zorgvuldig mogelijk door de jeugdstrafrechtketen loopt?*

De hoofdconclusie van de Inspectie is dat jeugdigen te lang wachten op een passende straf of maatregel. Dit ondanks grote inspanningen van ketenorganisaties, zowel individueel als gezamenlijk.¹ Hoewel de

¹ De Inspectie betreft in haar onderzoek de volgende ketenorganisaties: politie, Halt, openbaar ministerie, Raad voor de Kinderbescherming, rechtspraak, Centraal Justitieel

jeugdstrafrechtketen al jaren probeert versnelling aan te brengen, haalt zij nog altijd de geldende normen voor doorlooptijden niet. De jeugdstrafrechtketen heeft gezamenlijk nieuwe normen vastgesteld voor doorlooptijden. De Inspectie concludeert echter dat er geen gezamenlijke visie is over wat er gedaan moet worden om deze normen te behalen. Daarmee bestaat het risico dat toekomstige inspanningen hier onvoldoende effect op zullen hebben. Dit zou voor toekomstige jeugdigen in de jeugdstrafrechtketen betekenen dat ook zij zullen worden geconfronteerd met lang wachten op een straf of maatregel. De Inspectie concludeert daarmee dat het pedagogisch uitgangspunt van het jeugdstrafrecht onder druk staat en blijft staan. De overheid voldoet niet aan haar verplichting volgens het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind om de tijd tussen het plegen van een strafbaar feit en de opgelegde straf of maatregel zo kort mogelijk te laten zijn.

De Inspectie doet een aantal aanbevelingen aan: a) de staatssecretaris Rechtsbescherming (als stelselverantwoordelijke), b) de organisaties in de jeugdstrafrechtketen gezamenlijk en het Bestuurlijk Ketenberaad en c) individuele organisaties in de jeugdstrafrechtketen.

De aanbevelingen aan SRb als stelselverantwoordelijke betreffen:

- Zorg voor een gecoördineerde en duurzame aanpak vanuit het ministerie van JenV op de organisaties in de jeugdstrafrechtketen. Zorg ervoor dat de belangen van de jeugdige daarbij de eerste overweging zijn;
- Zorg voor een uitvoerbare maatschappelijke opdracht voor de ketenorganisaties:
 - Zorg dat de ketenorganisaties over voldoende personele, onderzoeks- en executiecapaciteit kunnen beschikken;
 - Zorg dat de ketenorganisaties kunnen investeren in voldoende kennis om het specialisme van jeugdstrafrecht te behouden en te versterken;
 - Zorg dat er een oplossing komt voor het tekort aan beschikbare jeugdhulp in strafrechtelijk kader;
- Zorg dat de routing van zaken niet vertragend werkt voor jeugdigen en neem de belemmeringen die hierin bestaan weg.

Het Inspectierapport en de nota van 1 augustus jl. waarmee het rapport door de Inspectie aan SRb is aangeboden treft u bijgevoegd aan.

4. Toelichting

Met bijgevoegde conceptbrief wordt het Inspectierapport aan de Tweede Kamer aangeboden. In de brief geeft u aan het Inspectierapport te zullen bespreken met de partners in de jeugdstrafrechtketen en dat een inhoudelijke reactie in de eerste helft van 2025 naar de Kamer wordt gestuurd.

Op 3 september staat een afspraak tussen de Inspectie en de directie JFC (Jeugd, Familie en aanpak Criminaliteitsfenomenen) gepland, waarbij de Inspectie een toelichting zal geven op het uitgevoerde onderzoek.

Incassobureau, gecertificeerde instellingen (jeugdreclassering) en Dienst Justitiële Inrichtingen.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
6 september 2024

Onze referentie
5736468

Het totstandbrengen van een beleidsreactie vergt brede en zorgvuldige afstemming, zowel met ketenpartners als binnen het ministerie. Een eerste bespreking van de resultaten van het Inspectie-onderzoek met de partners in de jeugdstrafrechtketen vindt plaats in het Coördinerend Beraad Jeugd op 12 september a.s..

5. Informatie die niet openbaar mag worden

Persoonsgegevens van ambtenaren worden niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
6 september 2024

Onze referentie
5736468